Förvaltningsjurist Mathias Wallin

PaN 2021-09-28 P 8
TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-09-07

PAN A2108-00118

Remissvar - Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)

Ärendebeskrivning

Patientnämndens förvaltning är ombedd att yttra sig över slutbetänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39).

Utredningens förslag i korthet

Utredningen föreslår bland annat att vårdgivare, med patientens medgivande, ska få ge andra fysiska personer (ombud) elektronisk tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation. Den elektroniska tillgången får ges till en annan fysisk person som patienten uppger sig känna personligen. Om någon inom hälso- och sjukvårdspersonalen får anledning att misstänka att patientens medgivande inte ger uttryck för patientens fria vilja eller att den enskilde varaktigt inte längre är i stånd att lämna ett sådant medgivande, är denne skyldig att genast anmäla detta till den vårdgivare som gett tillgången. Vårdgivaren har då att utreda om det finns skäl att avsluta den elektroniska tillgången. Motsvarande gäller om misstanken avser att patienten inte känner den som fått elektronisk tillgång personligen.

Utredningen föreslår även att Socialstyrelsen ska göra det möjligt för allmänheten att genom en sökfunktion på internet kontrollera en persons behörighet i registret över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, det s.k. HOSP-registret.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar utredningens förslag att göra det möjligt för vårdgivare att med patientens medgivande ge någon utanför hälso- och sjukvården som patienten känner personligen elektronisk tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

I likhet med utredningen anser förvaltningen att det är av stor vikt att skapa de legala förutsättningar som behövs för att underlätta för de patienter som av olika skäl har svårigheter att använda e-hälsotjänster och därmed vara delaktiga i sin egen vård. Förslagen kommer sannolikt leda till en ökad delaktighet i vården och därmed bidra till en mer jämlik vård.

Förvaltningen delar utredningens uppfattning att när en patient frivilligt medger att någon som denne uppger sig känna personligen får elektronisk tillgång till patientens uppgifter talar mycket för att detta som utgångspunkt ska respekteras. En sådan utgångspunkt rimmar väl med de grundläggande kraven i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och patientlagen (2014:821) om att verksamheten ska bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.

Förvaltningen anser också att behoven av och fördelarna med att vårdgivare får möjlighet att ge ett ombud elektronisk tillgång till patientuppgifter överväger integritetsriskerna.

När det gäller den föreslagna integritetsstärkande skyldigheten för hälso- och sjukvårdspersonalen att vid misstanke om att patientens medgivande inte ger uttryck för patientens fria vilja eller att den enskilde varaktigt inte längre är i stånd att lämna ett sådant medgivande, genast anmäla detta till den vårdgivare som gett tillgången anser förvaltningen att det är viktigt att en sådan bestämmelse införs till skydd för den personliga integriteten. Förvaltningen anser dock att utredningen bör överväga att istället lägga denna reglering på vårdgivarnivå. En sådan reglering skulle tydligare gå i linje med hur det hälso- och sjukvårdsjuridiska regelverket i övrigt är uppbyggt och bättre tydliggöra att det är vårdgivaren som har det yttersta ansvaret för hur verksamheten bedrivs.

Förvaltningen är också positiv till utredningens förslag att göra Socialstyrelsens register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal öppet sökbart över internet. Det kommer göra det enklare för patienter att kontrollera hälso- och sjukvårdspersonalens legitimationer och bidra till en ökad patientsäkerhet.

Konsekvenser för patientsäkerhet
De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till att förbättra patientsäkerheten genom att patienter och närstående ges utökade möjligheter att bli delaktiga i vården och till följd av att det blir enklare för patienter att kontrollera hälso- och sjukvårdspersonalens legitimationer i Socialstyrelsens register över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård
De föreslagna åtgärderna förväntas leda till en ökad delaktighet i vården för patienter och närstående och därmed bidra till en mer jämlik vård.

Miljökonsekvenser
De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut
Patientnämndens förvaltning föreslår att patientnämnden beslutar följande.

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande utgör patientnämndens svar på remissen.

Steinunn Ásgeirsdóttir
Förvaltningschef

Patientnämndens förvaltning
Box 17535, 118 91 Stockholm

Telefon: 08-690 67 00
Fax: 08-690 67 18

E-post: registrator.pan@sll.se
www.patientnamndenstockholm.se